

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

Тарасенко Світлана Вікторівна

к.е.н., старший викладач

Карінцева Олександра Іванівна

д.е.н., доцент

Сумський державний університет, м. Суми

ЗМІНА МЕХАНІЗМУ ДОВГИХ ХВИЛЬ: ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР

Для аналізу економічної динаміки використовуються дві дефініції: процеси-потоки, кумулятивні процеси. Процеси-потоки змінюються лише кількісно. Кумулятивні процеси змінюються і кількісно, і якісно, що в результаті формує сукупність інфраструктурних благ і засобів виробництва в промисловості нового якісного складу.

Цикли Н.Д Кондратьєва включають дві фази: підвищувальну хвилю, під час якої відбувається бурхливе економічне зростання з відносно неглибокими кризами, і знижувальну хвилю з глибокими кризами і важкими депресіями.

В межах циклу домінують певні технології, що відповідають рівню розвитку виробничих сил. Впровадження нових технологій пов'язане з розвитком як економічних, так і соціальних, політичних інститутів. Нові технології зароджуються в період знижувальної хвилі попереднього циклу і розвиваються в підвищувальній хвилі наступного циклу. В період знижувальної хвилі діючого циклу виникає протиріччя між існуючим технологічним укладом і економічними та соціальними обмеженнями, пов'язаними з обмеженістю ринків та недостатньою ефективністю виробництва. Це протиріччя формує умови для створення нової сукупності провідних технологій. Далі під час економічного зростання нові технології, інститути і форми управління підвищують ефективність імплементації.

Державне регулювання, зокрема, проведення антициклічної податково-бюджетної та грошово-кредитної політики в країнах світу, направлене на усунення дефляційних тенденцій у фазі спаду четвертого економічного циклу, зумовило низький інноваційний рівень п'ятої хвилі. Відсутність базових інновацій була викликана відсутністю основ для скорочення неефективних виробництв і зростанню фіктивного капіталу.

Між четвертою і п'ятою довгими хвилями у зв'язку з переорієнтацією інвесторів на фінансово-кредитну сферу не відбувся перехід до відновлювальних джерел енергії, в сьогодні спостерігається процес запізнення впровадження нових джерел енергії. Тобто у п'ятій хвилі країни використовували основний енергоносіє нафту, досягнення у мікропроцесорній та напівпровідниковій промисловості, що були створені у четвертій довгій хвилі.

Криза у довгій хвилі – це час вибору траєкторій розвитку економічної системи. Так, наприклад, у 90-х рр. 20 ст. були мінімум два вектори розвитку: ІКТ (частково розвинені в рамках мікропроцесорного технологічного укладу) або екологічно чисті технології (радикальніші інновації, ніж ІКТ). Компанії обрали ІКТ, перехід до фази зростання п'ятої хвилі не характеризувався суттєвими змінами економічного розвитку.

Механізм довгих хвиль у кінці 20-на початку 21 століть трансформувалася, порушивши автоматичний механізм переходу від спаду до підйому. Депресія не виконує функцію створення базових інновацій окремими фірмами. Впродовж фази спаду зростає низько ліквідна грошова маса, що детермінує задоволення потреб фінансового сектору за рахунок ігнорування потреб реального сектору економіки. Тобто похідні фінансові активи використовуються компаніями як інструменти фінансування нових проектів, проте розвиненість грошової маси створює ризики спекулятивних інвестицій. Тобто ринок (як вибір компаній) не реагує на розвиток технологій, не розглядає їх як підприємницькі проекти.

Відповідно, ефективна інноваційна система країни, що визначає розвиток її промисловості, може бути створена за рахунок інноваційної промислової

політики країни, що буде стимулювати компанії впроваджувати інновації у виробництво. Підтримка поширення інновацій може здійснюватися як шляхом державно-приватного партнерства, так і за рахунок методів фінансування на основі інструментів грошового ринку.

Список використаних джерел

1. Кондратьев Н. Д. Кризисы и прогнозы в свете теории длинных волн. Взгляд из современности / под ред. Л. Е. Гринина, А. В. Коротаева, В. М. Бондаренко. М.: Моск. ред. изд-ва «Учитель», 2017. – 384 с.

УДК 338.246.2:336.74

Макаренко Михайло Ілліч,

д.е.н., професор

Сумський державний університет, м. Суми

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД МОНЕТАРНОЇ КОРЕКЦІЇ ПОЛІТИЧНО ГЕНЕРОВАНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ

Від часу, коли світ вступив на шлях деглобалізації в міжнародних відносинах та неопротекціонізму в міжнародній торгівлі, на карті світу побільшало країн з політично неусталеною економікою, буянням політичного популізму в суспільстві і, як наслідок, підвищенням ризиків розгортання локальних, регіональних чи навіть глобальних криз під впливом політичних чинників. За таких умов грошово-кредитна політика центральних банків як засіб державного стабілізаційного регулювання часто використовується на догоду короткостроковим цілям, нехтуючи стратегічними інтересами макроекономічної стабільності та висхідного економічного зростання.

Особливо почастишали прояви політичної нестабільності після Великої рецесії 2008-2009 рр., що зумовлювалося зростанням невдоволення населення